

Fig. 219. U 1026. Lena kyrka. Efter B 521.

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början och slut. Alla **t**-runor ha bst lågt ansatta: särskilt är detta fallet med 25, 33 **t**. I runorna **b**, **r**, **u**, **l** utgå bst från ramlinjen ett stycke t. h. om hst. 16 **l** skiljer sig härigenom tydligt från 32 **n**. Övre h. bst i 11 **h** är längre och tydligare än de övriga och svagt böjd uppåt (endast denna har blivit ifylld på fotot). Runan får därigenom utseende av **k**. Även om man kan tveka, är dock **h** den rätta läsningen. 21, 26 **i** äro icke stungna. 13 **i** står i en avsats på stentytan, och runans övre del saknas. Det kan dock icke vara något tvivel om läsningen (**r** är uteslutet).

Bureus: 11 **h**, 32 **n**. — Caspar Cohl: 11 **h**, 32 **l**. — Rhezelius: 11 **h**, 32 **n**. — Hadorph och Leitz: 11 **h**, 32 **l**. Sk efter 6 **r** är +, efter 15 **r** och 27 **n** ×, övriga . Peringskiöld har i *Monumenta* 2 med blyerts gjort anteckningen: »för Multa har Bureus Munta som är rättare». — Celsius: 11 **h**, 32 **n**. — Dybeck: 11 **h**, 25 **a**, 32 **n**. »Det sednare **i** i **sihuiþr**, som står invid en flaga, tyckes i denna hafva ett mycket oredigt **r**-kännestreck (**sihurþr**), men det är osäkert. Kännestreck till **n** i **munta** har af ristaren huggits nog högt upp å stafven, i följd hvaraf runan fått utseende af **l**, det även Bautil rätt uttryckt.»

Mansnamnet *Brandr* är icke vanligt. Det förekommer tecknat på samma sätt (**brantr**) även i Öl 28, Vg 135 (L 1327) och på en nyfunnen runsten i Bälinge kyrka (*Fornvännen* 1943, s. 314); dessutom tecknat **bratr** U 1036, en nyfunnen runsten i Åkerby kyrka, Uppl. (*Fornvännen* 1950, s. 334) och L 1069 Högs kyrka, Hälsingland. Det är anmärkningsvärt, att de fyra belägg, som finnas från Uppland, allesammans tillhöra trakten N om Uppsala, socknarna Lena, Tensta, Bälinge och Åkerby. Spridda belägg finnas även från medeltiden. Namnet *Brandr* är enligt Lind vanligt på Island allt ifrån 900-talet, men långt mindre brukligt i Norge. — Mansnamnet *Mundi* är även belagt U 90.

Ornamentiken innanför runslingan är ett skickligt spel av band och linjer, mycket väl utfört.

1027. Lena kyrka.

Pl. 58, 59.

Litteratur: D 1: 223. R. Dybeck, Reseberättelse (1864), Fornminnen i Lena sn 1864 (ATA); UFT h. 5 (1876), s. 31. Äldre avbildning: Dybeck (D 1: 223).

Runstenen, som endast är ett större fragment, står på samma kulle som U 1026, 150 m. SV om kyrkans torn, 70 m. S om bogårdsmuren.

Om fyndet av stenen meddelar Dybeck i sin reseberättelse 1864: »Vid den reparation af Lena kyrka, som under mina besök i trakten pågick, hittades i Kyrkgolfvet en hel runsten samt ett fragment af en annan. Den förre krossades af arbetarne, så att vid min ankomst blott ett större stycke återstod, jämte några smärre bitar. Stenen, hvilken icke förr varit känd, ligger nu, tillika med det andra fragmentet, å en höjd vid prestgården, der äfven en ur bogårdsmuren uttagen hel runsten [U 1026] blifvit genom mitt föranstaltande rest.» *Sveriges runurkunder* (s. å.): »Då Lena kyrkas golf sistlidne sommar upptogs, fanns på en fots djup derunder en hel runsten, hvilken krossades. Förevarande stycke och några små skärvor [sic!] återstå.» Det större stycket, som utgjorde huvuddelen av runstenens v. sida men saknade rotända, restes våren 1951 på ett stenfundament bredvid U 1026. De av Dybeck omtalade smärre bitarna lågo, tre stycken tillsammans, i ett syrensnår i närheten. Det största av dessa fragment hade direkt passning med den v. huvuddelen av stenen och kunde med hjälp av ett järnstöd fastsättas vid denna. De båda andra fragmenten passade ihop inbördes men icke med övriga delar av runstenen. De hopfogades och fördes till kyrkan, där de nu förvaras i vapenhuset, tillsammans med U 1028.

Blågrå granit med jämnt gryt. Höjd 1,16 m., största bredd 0,72 m. (övre fragmentet inräknat). Det i kyrkan förvarade fragmentet, som endast innehåller ornamentik, mäter 0,80 × 0,30 m. Ristningen är djupt huggen och tydlig.

Inskrift (med det inom [] efter D 1: 223):

...[n] uk ihul uk gisl uitr li ...
 5 10 15

... ok Igull ok Gisl, Öyindr(?) le[tu] ...

»... och Igul och Gisl och Önd(?) läto ...»

Till läsningen: 10 **g** är säkert stunget. — Av 1 **n** finns hos Dybeck endast h. bst bevarad. I *UFT* h. 5 tolkas inskriften: »... och Igul och Gissel (och) Vitri l(äto) ...»

Mellan 10—13 **gisl** och 14—16 **uitr** står ett tydligt skiljetecken. Det kan därför icke vara ett sammansatt, tvåledat namn. Att **uitr** skulle vara ett tillnamn till **gisl**, sålunda ett adjektiv, är knappast troligt: man skulle i så fall också snarast vänta den svaga formen **uitri** *vitri* »den kunnige». Däremot förekommer **uitr** även i andra inskrifter såsom mansnamn; se t. ex. U 893. Det återger sannolikt en form av namnet *Öyvindr*, *Öyindr*; se härom Sm 28 och Sö 118. Att det förbindande **uk** har utelämnats, kan bero på ett slags haplografi: ristaren har ämnat hugga **gisl** **uk** **uitr**, men har av förbiseende hoppat över från det första **u** till det andra.

Om namnet *Igull* se U 202 och E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 106. — Om *Gisl* se U 492 (samt U 453, 454).

U 1027 är utan tvivel huggen av samme ristare som U 1026, ehuru icke fullt lika skickligt, vad ornamentiken beträffar.

1028. Lena kyrka.

Pl. 59.

Litteratur: B 523, L 228, D 1: 225. J. Bureus, *F a* 6 s. 148 n:r 251 (Bureus' egen uppteckning), s. 127 n:r 84 (Caspar Cohl), *F a* 5 n:r 242; *F a* 1 s. 56; J. Rhezelius, *F a* 10: 1 n:r 66; J. Peringskiöld, *Monumenta* 2, bl. 63; O. Celsius, *Svenska runstenar* (*F m* 60) 1, s. 327; R. Dybeck, *Reseberättelse 1864* (ATA), *Fornminnen i Lena sn 1864* (ATA); *UFT* h. 5 (1876), s. 31; E. Brate och S. Bugge, *Runverser* (ATS 10: 1), s. 48; K. E. Westerberg, *Inventering av forn lämningar i Lena sn 1927* (ATA); C. Marstrand i *Norsk tidsskrift for sprogvidenskap* 14 (1947), s. 279.

Äldre avbildningar: J. Rhezelius, teckning (i *F a* 10: 1); osign. träsnitt i Peringskiölds *Monumenta* och B 523; Dybeck (D 1: 225).

33—526943. *Upplands runinskrifter*.